ROMÂNIA

CONSILIUL LEGISLATIV

LEX

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind restituirea către cultele religioase legal recunoscute din România a documentelor de evidență, preluate abuziv de regimul comunist şi de Arhivele Naționale

Analizând **propunerea legislativă privind restituirea către cultele religioase legal recunoscute din România a documentelor de evidență, preluate abuziv de regimul comunist şi deținute de Arhivele Naționale**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.273 din 06.06.2002,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 şi art.48(3) din Regulamentul de organizare şi funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare restituirea către cultele religioase legal recunoscute din România a registrelor matricole ale botezaților, căsătoriților, morților, ale celor convertiți, precum şi alte documente legate de exercitarea cultului, preluate în mod abuziv de către regimul comunist, în perioada 6 martie 1945- 22 decembrie 1989.

Prin obiectul său de reglementare – instituirea unei derogări şi, deci, a unei modificări implicite a Legii Arhivelor Naționale nr.16/1996, care este o lege organică – propunerea legislativă analizată face parte din categoria legilor organice.

2. Între Expunerea de motive şi cuprinsul art.1 din proiect există o neconcordanță, deoarece prima se referă la **certificate** de naştere, de botez, de căsătorie, de deces, în timp ce în art.1 este vorba despre

registrele matricole ale botezaților, căsătoriților, morților, acelor convertiți ş.a.

3. Soluția legislativă preconizată constituie o excepție de la prevederile art.19 din Legea Arhivelor Naționale nr.16/1996, potrivit cărora "documentele care fac parte din Fondul Arhivistic Național al României o dată intrate, potrivit legii, în depozitele Arhivelor Naționale, **nu mai pot fi retrase** din administrarea acestora, cu excepția celor preluate în custodie.

Semnalăm, totodată, că în condițiile Legii nr.16/1996 chiar şi creatorii şi deținătorii actuali de documente au **obligația** de a le depune spre păstrare permanentă la Arhivele Naționale, după o anumită perioadă de timp.

4. Analizând afirmațiile din Expunerea de motive, precum şi norma prevăzută la art.1, rezultă că proiectul vizează două categorii de documente:

-prima se referă la înregistrarea **naşterilor, căsătoriilor şi deceselor.** Acestea sunt înscrise în **registrele de stare civilă** şi în **registrul de evidență a populației**, care sunt **documente laice** şi se predau la Arhivele Naționale după 100 de ani de la întocmirea lor, conform art.19 din Legea nr.16/1996. Înregistrările în registrele menționate nu au luat în considerație niciodată dacă persoanele supuse înregistrării aparțin sau nu unor culte religioase.

Întrucât aceste documente reprezintă singura evidență oficială în materie de stare civilă (naşteri, decese, căsătorii) ele trebuie **să rămână** în continuare în Fondul Arhivistic Național, ca sursă unică pentru respectivele perioade.

-a doua categorie de documente o reprezintă evidența celor **botezați, convertiți,** precum şi **alte documente** legate de exercitarea cultului.

Menționăm că registrele matricole ale persoanelor botezate sau convertite, precum şi evidența acțiunilor de oficiere religioasă a căsătoriilor, slujbele de deces, precum şi actele de pomenire a celor morți (la care s-ar părea că se referă art.1 din proiect) au fost ținute doar la bisericile locale, acestea fiind verificate şi controlate numai de organele respectivului cult, ele nefiind cunoscute public şi, cu atât mai puțin, predate arhivelor locale.

De altfel, potrivit dispozițiilor art.2 din Legea nr.16/1996 aceste registre nu se încadrează printre actele ce trebuie predate spre păstrare Arhivelor Naționale.

Semnalăm, totodată, că textul art.1 este neclar şi incomplet, deoarece nu precizează ce se înţelege prin "**alte documente legate de exercitarea cultului**".

5. Deşi în Expunerea de motive se afirmă că respectivele documente sunt păstrate în condiţii neprielnice, Arhivele Naţionale nedispunând de spaţii suficiente care să asigure condiţii acceptabile de depozitare, este greu de argumentat faptul că asemenea condiţii nu ar fi îndeplinite de Arhivele Naţionale, care, potrivit legii, reprezintă depozitarul oficial al statului, dar că ele ar putea fi asigurate de cultele religioase,deşi acestea nu au ca obiect o asemenea activitate.

6. În esenţă, proiectul cuprinde o singură dispoziţie normativă exprimată în cuprinsul art.1 şi căreia îi sunt subsumate prevederile înscrise la art.2 şi 3.

Norma din debutul art.1 este însă greşită, deoarece restituirea nu poate avea loc "**la data intrării în vigoare a prezentei legi**", atâta timp cât potrivit art.3 Arhivele Naţionale au obligaţia de a rezolva solicitările în termen de **6 luni de la înregistrarea cererilor** care, la rândul lor, pot fi depuse în termen de **6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi**.

7. Menţionăm şi faptul că deşi în art.1 se dispune ca **tuturor** cultelor legal recunoscute în România să li se restituie respectivele registre, până în prezent nici un cult recunoscut oficial (din cele 15) nu a formulat o asemenea cerere.

PREŞEDINTE
Dragoş ILIESCU

Bucureşti
Nr. 859/26.06.2002

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
L273 / 09.08.2001

ROMÂNIA

CONSILIUL LEGISLATIV

LEX

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind restituirea către cultele religioase legal recunoscute din România a documentelor de evidenţă, preluate abuziv de regimul comunist şi deţinute de Arhivele Naţionale

Analizând **propunerea legislativă privind restituirea către cultele religioase legal recunoscute din România a documentelor de evidenţă, preluate abuziv de regimul comunist şi deţinute de Arhivele Naţionale** transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.L273 din 29.06.2001,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 şi art.48(2) din Regulamentul de organizare şi funcţionare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observaţii şi propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare restituirea, către cultele religioase legal recunoscute în România, a documentelor de evidenţă a enoriaşilor preluate abuziv de regimul comunist în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, deţinute de Arhivele Naţionale.

Potrivit proiectului, cultele religioase pot solicita restituirea documentelor respective în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legii, iar Arhivele Naţionale au obligaţia soluţionării cererilor tot în termen de 6 luni de la data înregistrării cererilor.

Prin natura relaţiilor sociale reglementate, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare.

2. Semnalăm că soluția legislativă de restituire a documentelor de evidență aflate la Arhivele Naționale ar constitui o excepție de la dispozițiile art.19 din Legea Arhivelor Naționale nr.16/1996, potrivit cărora "documentele care fac parte din Fondul Arhivistic Național al României o dată intrate, potrivit legii, în depozitele Arhivelor Naționale şi/sau ale direcțiilor județene ale Arhivelor Naționale, **nu mai pot fi retrase** din administrarea acestora, cu excepția celor predate în custodie".

În conformitate cu prevederile art.21 din această lege "Creatorii şi deținătorii de documente sunt obligați să elibereze, potrivit legii, la cererea persoanelor fizice şi a persoanelor juridice, certificate, copii şi extrase de pe documentele pe care le creează şi le dețin, ... dacă acestea se referă la drepturi care îl privesc pe solicitant".

3. Semnalăm faptul că din conținutul proiectului de lege nu rezultă ce fel de **documente de evidență** sunt avute în vedere, fiind necesară completarea corespunzătoare a textului în acest sens.

4. Proiectul de lege cuprinde, în esență o singură dispoziție normativă, exprimată în cuprinsul art.1 şi căreia îi sunt subsumate prevederile înscrise la art.2 şi 3.

Pentru a răspunde exigențelor de tehnică legislativă reglementate de Legea nr.24/2000, propunem ca proiectul să fie alcătuit dintr-un singur articol, marcat ca articol unic, structurat în 3 alineate, normele prevăzute la actualele art.1- 3 urmând să constituie fiecare câte un alineat al acestuia.

5. Semnalăm că norma din debutul art.1 este greşită, deoarece restituirea nu poate avea loc "**la data intrării în vigoare a prezentei legi**", atâta timp cât Arhivele Naționale au obligația de a rezolva solicitările în termen de **6 luni de la înregistrarea cererilor** care, la rândul lor, pot fi depuse în termen de **6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.** Propunem de aceea eliminarea din debutul art.1 a sintagmei "La data intrării în vigoare a prezentei legi".

La acelaşi articol, pentru asigurarea acordului gramatical corect este necesară înlocuirea verbului "va restitui" cu forma "vor restitui", deoarece subiectul îl constituie "Arhivele Naționale" nu "Ministerul de Interne".

6. Având în vedere cerința constituțională prevăzută la art.73 alin.(4) potrivit căreia "Deputații, senatorii şi cetățenii care exercită dreptul la inițiativă legislativă pot prezenta propuneri legislative **numai în forma cerută pentru proiectele de legi"** este necesar ca, după textul proiectului, să fie inserate formulele consacrate privind

data adoptării legii de către Camera Deputaților și Senat, în următoarea redactare:

"Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din ... , cu respectarea prevederilor art.74 alin.(2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
Valer Dorneanu

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din ... , cu respectarea prevederilor art.74 alin.(2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI
Nicolae Văcăroiu"

PREȘEDINTE
Dragoș ILIESCU

CONSILIUL LEGISLATIV PREȘEDINTE

București
Nr. 282/08.08.2001